

2de zondag vasten B

Mc. 9, 2-10

Het verhaal van het offer van Abraham is eigenlijk gewoon een rotverhaal. Ik probeer altijd verstandig te preken. Ik probeer op een positieve manier over God te praten. En dan komt dit: een absoluut weerzinwekkend verhaal over een God die blinde gehoorzaamheid vraagt; een absoluut weerzinwekkend verhaal over een man die bereid is zijn zoon te offeren. Iedereen die kinderen heeft moet dat toch afschuwelijk vinden! Het is het tegendeel van wat de katholieke Kerk gelooft! De Kerk gelooft niet in mensenoffers. De Kerk gelooft dat God liefde is, dat God leven schenkt en in leven houdt. Dus wat moeten we er mee?

Om dat op te lossen moeten we twee dingen bekijken. Het eerste waar we naar moeten kijken is naar de omstandigheden van die oude tijd. Dat waren antieke oosterse omstandigheden. In de oude antieke dagen was de gewoonte van kinderoffers wijdverbreid. Hoe krankzinnig het ook klinkt: overal ter wereld is aan kinderoffers gedaan. Bij de Azteken in Zuid-Amerika zijn zowel kinderlijkjes gevonden als afbeeldingen van kinderoffers. Zo was het ook in het Midden-Oosten. Niet zo lang geleden nog was er in Uganda een campagne tegen kinderoffers door de Verenigde Naties en dat was bittere noodzaak. Ook in de dagen dat het Oude Testament werd geschreven waren er kinderoffers. Dus voor de mensen die in die tijd het verhaal hoorden, vertelde het verhaal een belangrijk verschil met de praktijk die ze kenden. Het was een belangrijke stap vooruit. We kunnen het aan het begin van het verhaal al zien. Er staat: "... God stelde Abraham op de proef". Het is een waarschuwing vooraf: wat volgt is een proef en doe die test vooral zelf nooit! Ook andere zinnen geven het verhaal een nieuwe betekenis. En dan brengt ons de verwonderde vraag van Isaak een stuk verder. Isaak vraagt waar het offerdier is, en zijn vader Abraham antwoordt: "God zal erin voorzien". GóD zal voorzien. Daarmee verandert een kinderoffer-verhaal in een verhaal van God die zelf een offer maakt. God wil dus geen kinderoffers! Het verhaal draait dus het denken om van mensen in die oude oosterse omstandigheden. Er is een nieuw inzicht in het geloof. God wil geen kinderoffers en voor ons is een belangrijke les dat je kunt groeien in het geloof.

De tweede gedachte is een vraag. Is nu alles opgelost? Nee, ook met het nieuw inzicht blijft het een rotverhaal. Wat overblijft is immers een verhaal over God die blinde gehoorzaamheid vraagt zonder uitleg en volkomen doelloos. Een God die test. Een God wiens zegen je moet verdiénen. En dat klopt opnieuw niet met de katholieke traditie. Het verhaal botst met onze christelijke waarden. Onze God is geen god van kinderoffers. Onze God is geen god van 'testjes' over onze gehoorzaamheid. Onze God die toch Diegene bij voorbaat vergeeft aan ieder die in Hem gelooft? Toch kunnen we een Bijbels verhaal niet weglaten. Maar wat betekent nu het offer? Welnu, ons leven staat bóI van het offeren – net als het verhaal dus. Het begrip 'offer' is uit de mode geraakt maar in feite doen we het nog volop: offeren. De ouders onder u weten dat goed. Bijvoorbeeld, in plaats

van zelf te sporten brengt u de kinderen naar sport. In plaats van zelf met vrienden uit gaan bent u druk met het plannen van afspraken van de kinderen bij hun vriendjes en vriendinnetjes. In plaats van een luxe zonvakantie naar de Côte d'Azur gaat u naar de Zeeuwse kust, en in plaats van een luxe vakantie in de Alpen gaat u naar een huisje in de Ardennen, want de kinderen vinden dat leuker. Er zijn financiële offers, om de kinderen muziek te leren, om de kinderen te laten studeren... enz. enz. ... Het zijn offertjes.

Die offers bestaan ook op grote dramatische schaal. De heilige bisschop Oscar Romero, die tóch bleef praten over onrecht – en daar met z'n leven voor moest betalen. Een paar jaar geleden nog pater Frans van der Lugt, in Homs, in Syrië. Juist omdat hij in de burgeroorlog én moslims én christenen opving riep hij woede op – en daarom werd hij vermoord. De voorbeelden bestaan ook dichtbij: mensen die zich inzetten voor vluchtelingen; voor gehandicapten, en die daarna het onbegrip – eigenlijk de domheid - , de moppers en de scheve gezichten van de burens krijgen. Het kan ook heel dichtbij. Je doet offertjes in de familie, door het uit te houden met die zeurkous van een oom of tante die naast je zit op een verjaardagsfeestje. Als gelovige doe je het ook. Wij beginnen geen eigen kerk; wij houden het uit met elkaar: u met mij, ik met u, wij – samen - met mensen die geloven in andere kerken, ... Het mooie van het woord offer is dat het iets kost. Iets goeds doen gaat niet vanzelf, het vraagt dat we zelf moeite doen, dat we goede wil hebben en dat we er tijd in steken. We moeten er iets voor laten. We moeten onszelf minder belangrijk maken, en dat is iets wat veel mensen beter zouden kunnen, dan ze nu doen. Dat doen we niet om de godheid te danken, te behagen, gunstig te stemmen, te kalmeren, te bekeren. Dat was wat kinderooffers wilden. Het soort van offertjes of offers waar ik het over heb, die doen we niet om te krijgen, maar om te géven. Omdat de ander de moeite waard is. Omdat een goede zaak waardevoller is, dan datgene waar ik zomaar zin in heb.

Het is goed om er vandaag écht bij stil te staan. Denken we dan eens aan de andere mensen die iets over hebben voor de ander en voor de goede zaak. Laten we dankbaar zijn voor die mensen. En staan we ook stil bij ons zelf. Kijk eens in jezelf en kijk of je zelf ook iets voor een ander over hebt, of voor de goede zaak. En als dat zo is, wees dan dankbaar voor jezelf, en voor de goede God die je zo heeft gemaakt.

Norbert Schallenberg, pastor